

Factsheet Good Practices & Ideas

GENERO is het netwerk voor ouderenzorg voor de regio Zuidwest-Nederland. Het netwerk is in 2008 gestart vanuit het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO) om de zorg voor ouderen met complexe hulpvragen te verbeteren. Good Practices & Ideas voor zorg en ondersteuning van (kwetsbare) ouderen zijn bijeengebracht, om van elkaar te leren en inspiratie op te doen voor de praktijk van ouderenzorg en -welzijn. GENERO voert ook drie transitie-experimenten uit om samenhang, kwaliteit en betaalbaarheid van ouderenzorg te verbeteren: Even buurten, Ketenzorg Ouderen Walcheren, Zorgprogramma voor Preventie en Herstel www.erasmusmc.nl/genero.

Good Practice - Wijkzorg gevraagd!

Domein: Opleiding – Welzijn – Zorg

Regio: Zuid-Holland

Achtergrond

Het werk van de wijkverpleegkundige is de afgelopen jaren volop in beweging. Er vindt een ontwikkeling plaats naar meer samenhangende zorg. Er is veel beschikbare kennis en ervaring over samenhangende zorg, inhoudelijke en logistieke zorgverbetering, maar deze wordt nog onvoldoende in de zorg benut.

Doorbraakmethode

In het project ‘Wijkzorg gevraagd’ is gewerkt met ‘doorbraakprojecten’ en ontwikkelteams. Via de doorbraakmethode worden bestaande kennis en goede ideeën over samenhangende zorg verspreid. Hulpverleners leerden hoe ze in korte tijd bestaande kennis en succesvolle oplossingen voor knelpunten in de praktijk, op hun eigen locatie konden gebruiken. Ook zijn leerpunten uit het project via werkconferenties snel onder andere teams verspreid, zodat ze ook elders toegepast konden worden.

Thuiszorgteams

Het project Wijkzorg Gevraagd! heeft zeven teams in de thuiszorg ondersteund om veranderingen door te voeren naar meer samenhangende zorg. De thuiszorgteams hebben op lokaal niveau aan de veranderingen gewerkt onder leiding van een teamprojectleider (hun manager) en met ondersteuning van lectoren en docenten van de Hogescholen en medewerkers van het Van Kleef Instituut. Studenten assisteerden bij de gegevensverzameling. Experts van buiten zijn aangetrokken voor advies of om workshops te geven over specifieke problemen of vraagstukken.

De teams hebben geëxperimenteerd met:

1. *Geïntegreerde zorg*: verpleging en verzorging wordt geïntegreerd (in samenhang) aangeboden zodat minder verschillende medewerkers bij een cliënt zorg bieden;
2. *Wijkgerichte zorg*: zorgen voor samenhang in wonen, welzijn en zorg. Wijkgerichte zorg wordt gefinancierd vanuit de AWBZ, de Zorgverzekeringswet en de WMO;
3. *Samenwerking met eerste lijn*: wijkverpleegkundigen werken nauwer samen met huisartsen en andere disciplines in de eerste lijn.

Elk team had een ‘eigen’ adviseur (projectteamlid), die direct of via de teamprojectleider aanspreekbaar was voor vragen over de methode en de voortgang.

Praktisch overzicht

Organisatie	Samenwerkingsverband tussen drie zorgorganisaties (Careyn, De Zellingen en ActiVite), en drie kennisinstituten (Hogeschool Rotterdam (Lectoraat Transitie in Zorg en Lectoraat Logistics), Hogeschool Leiden (Lectoraat Mensen met Chronische Ziekten), het Van Kleef Instituut
Specifiek(e) doel(en)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Meer samenhang in de zorg van de wijkverpleegkundige en in de eerste lijn;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nieuwe invulling van spilfunctie van de wijkverpleegkundige en met focus op het vakmanschap van wijkverpleegkundigen; ▪ Beroepsopleidingen aanpassen aan samenhangende zorg.
Doelgroep	Zeven thuiszorgteams (ontwikkelteams) van drie deelnemende zorginstellingen.
Ontwikkeling	Projectteam Wijkzorg Gevraagd!, bestaande uit lectoren Hogescholen van Rotterdam en Leiden, en projectleiders van het Van Kleef Instituut.
Uitvoering en rolverdeling	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelteams stellen o.l.v. de projectleider (teammanager) binnen hoofddoel eigen SMART-doelen • Zij worden daarbij ondersteund door experts en teamadviseurs (projectteamleden) • Uitwisseling tussen ontwikkelteams in 5 werkconferenties • Uitwisseling tussen projectleiders in 8 projectleideroverleggen
Sinds wanneer in praktijk	Wijkzorg Gevraagd! is gestart in november 2009 en afgesloten in 2011.
Resultaten/producten	<ul style="list-style-type: none"> • Toolkit zorg in de wijk (zie www.vankleefinstituut.nl). • Netwerk samenhangende zorg, voor het delen van kennis en ervaringen. • Onderzoek naar cliënttevredenheid, effectieve verpleegkundige interventies bij vroegsignalering (TFI; Tilburg Frailty Indicator), de nieuwe rol van de wijkverpleegkundige, good practices op het gebied van samenhangende zorg, marketing voor thuiszorgteams door studenten van de hogescholen. • Maatschappelijk businesscase voor het doorrekenen van innovaties. • Gebruik van TFI voor vroegsignalering bij kwetsbare ouderen en ontwikkelen van een boekje met interventies die aansluiten op de TFI. • Het integreren van de zorg van verpleegkundigen en verzorgenden. • Het verbeteren van de bereikbaarheid voor en contacten met andere disciplines. • Het starten van een verpleegkundig spreekuur. • Meer inzicht in de competenties die wijkverpleegkundigen nodig hebben om samenhangende zorg te kunnen leveren. Hogescholen gaan dit inpassen in hun opleidingen.
Reacties van de doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Wijkverpleegkundigen geven aan zich meer bewust te zijn geworden van hun nieuwe rol. • Teamleden zijn actiever zijn geworden in de netwerken in hun wijk. • Wijkzorg is meer dan alleen zorg voor cliënten op indicatie; vroegsignalering en preventie horen er nadrukkelijk ook bij. • De samenwerkingsrelatie met andere disciplines is verbeterd. • Het project heeft een aanjaagfunctie gehad binnen de zorginstellingen; gedachtegoed wordt nu in de praktijk verder ontwikkeld.
Financiering	Het project is mogelijk gemaakt door een SIA/RAAK Publiek subsidie, het Van Kleef Instituut, de Hogeschool Rotterdam en de deelnemende instellingen. De inbedding in de praktijk wordt door de deelnemende instellingen gefinancierd. Het Van Kleef Instituut heeft bij implementatie een ondersteunende rol (o.a. aanbieden workshops, onderhoud en beheer Toolkit, organisatie netwerk Samenhangende Zorg)
Randvoorwaarden	<ul style="list-style-type: none"> • Onderlinge informatie-uitwisseling

voor implementatie	<ul style="list-style-type: none"> • Deskundigheidsbevordering • Ondersteuning van experts • Beschikbare tijd • Goede samenwerkingsrelaties in de wijk
Succesfactoren en belemmerende factoren	<p><i>Belemmerende factoren</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Teams vinden het lastig om doelen concreet te formuleren • Tijdsinvestering • Vele ontwikkelingen tegelijk in instellingen <p><i>Succesfactoren</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De teams werken volgens de principes van de Doorbraakmethode (PDSA). • Inzet van experts • Begeleiding teams door teamadviseurs • Inzet van studenten • Samenwerking hogescholen, Van Kleef Instituut, zorginstellingen
Contactperso(n)en(en)	Annemarie Klaassen, a.klaassen@vankleefinstituut.nl
Website	www.wijkzorggevraagd.nl www.vankleefinstituut.nl